

Poruka za Svjetski dan kazališta za djecu i mlade 2026. - Sue Giles

Sue Giles, predsjednica ASSITEJ International

Diljem svijeta naši članovi — umjetnici i organizacije koje stvaraju kazalište i izvedbene umjetnosti za djecu i mlade, s njima i od njih — svakodnevno rade na tome da njihov rad i njihova publika budu prepoznati i cijenjeni. Djeca i mladi mlađi od 18 godina čine oko 29 % svjetske populacije, a ipak su u većini društava kulturno marginalizirani jednostavno zbog svoje dobi. Djeca osobito imaju malo moći, novca ili mogućnosti izbora te ovise o odraslima oko sebe i o onima koji donose odluke u njihovo ime.

Kampanja povodom Svjetskog dana važan je trenutak za usmjeravanje pozornosti na ciljeve organizacije ASSITEJ. To je snažna globalna akcija koja naglašava prioritet kulture za svu djecu i mlade. Ono što je najvažnije, ona potiče niz lokalnih aktivnosti koje se odvijaju u različitim kontekstima, ali istoga dana — 20. ožujka — diljem svijeta.

To je trenutak koji vrijedi stvoriti.

Umjetnost i kultura za djecu i mlade, s njima i od njih, ključan su dio šire kulturne ekologije. Tu se razvijaju i hrane mladi umovi, oblikuje se osjetljiva i znatiželjna publika, a mladi dobivaju priliku postati aktivni sudionici kulturnog života.

Kada govorimo o pristupu kazalištu i izvedbenim umjetnostima, postoji jednostavna istina: odrasli su ti koji djeci i mladima omogućuju — ili uskraćuju — takva iskustva. Na mnogim mjestima pravo djece i mladih na sudjelovanje u umjetnosti, kulturi i slobodnom vremenu nije opće poznato, niti se u potpunosti razumije ili ozbiljno shvaća. Njihovo pravo na samoizražavanje i na to da se njihov glas čuje često se zanemaruje.

Zato naša kampanja za Svjetski dan naglašava važnost uprizorenja prava djeteta na umjetnost i kulturu — učiniti ta prava vidljivima, prisutnima i stvarnima za sve odrasle koji djeci mogu omogućiti pristup.

Kako to činimo?

U svakoj zemlji naše mreže, kroz različite umjetničke discipline, umjetnici i organizacije stvaraju kazalište i izvedbene umjetnosti — vitalno, živo i zajedničko iskustvo susreta ljudi koje može biti snažno i nezaboravno, ponekad za cijeli život. Kazalište i izvedba mogu zapaliti ideje, proširiti vidike i ponuditi nove perspektive. One se usuđuju zaroniti u složene probleme, ali i slaviti one dijelove naših života koji često prolaze nezapaženo.

Znamo da kazalište otvara prostor mašti — a bez mašte nema nade. Znamo da kazalište pomaže razumjeti svijet — jer bez tumačenja svijet može djelovati zbunjujuće. Znamo i da kazalište stvara prostor u kojem se neznanci mogu susresti oko ideja, podijeliti trenutak ljepote, radosti ili čuđenja. Bez takvih trenutaka u svijetu bi bilo manje empatije.

Uprizorujući prava djeteta na umjetnost i kulturu — danas i svakoga dana — osiguravamo da djeca i mladi budu uključeni: da imaju pristup kazalištu i izvedbenim umjetnostima, velikim idejama i ljepoti, uzbuđljivim avanturama i čarobnim trenucima, izumu i iznenađenju — najboljim i najinspirativnijim iskustvima koja im odrasli mogu omogućiti.

Rad organizacije ASSITEJ International usmjeren je na povezivanje i promicanje — kako bi kulturna prava djece i mladih postala središnji stup kulturnog djelovanja diljem svijeta. Naš je zadatak i djelovati, stvarati i graditi s nadahnućem i predanošću. Na taj način možemo radosno uvjeriti svakog odraslog člana publike koliko je važno da kazalište i izvedbene umjetnosti budu dostupne djeci od samog početka njihova života — te ih potaknuti da podrže i zagovaraju taj cilj.

Staging the Rights of Children (Uprizorimo prava djeteta na umjetnost i kulturu) 20. ožujka.

Zajedno možemo stvoriti velik i lijep trenutak. Možemo poslati valove optimizma i pozitivne energije koji će doprijeti do onih izvan naše zajednice — do odraslih koji brinu o djeci, odgojitelja i učitelja, ljudi u gradovima, općinama, vladama i ministarstvima.

Možemo im poručiti:

Vodite djecu i mlade na izvedbene umjetnosti — ili donesite umjetnost njima. Omogućite im pristup umjetnosti koja je stvorena za njih, s njima i od njih: u jaslicama i vrtićima, u školama i na sveučilištima, u lokalnim knjižnicama, na festivalima i u kazalištima.

Pobrinimo se da ova vitalna populacija — gotovo 30 % svjetskog stanovništva — ima pristup izvedbenim umjetnostima.

Jer to je njihovo pravo.